

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravlja se oziroma.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avč.); vsa Trsta pa po 8 stotink (4 avč.)

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi št. se računajo po pogodbi.

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trst

Naši nazori

o dolžnostih slovenskega novinarja in o pomenu in namenu kongresov slovanskih novinarjev.

II.

Kakor avtor vprašavnega članka ne vidi za slovenskega novinarja dolžnosti nikjer druge, nego v uredništvu sobi, temu primerno sodi tudi o pomenu in namenu institucije kongresov slovanskih novinarjev: sodi izključno le se stališča stanovskih koristi novinarjev.

Da je in mora biti stanovska organizacija — organizacija varstva in pospeševanja materialnih koristi novinarjev, misel za zboljšanje njihovega gmojnega položaja in moralnega ugleda — tudi pri nas jedna glavnih točk takih kongresov, to se umeje.

Tudi za slovenskega novinarja velja, kakor za vsakega duševnega delalca, da more vse svoje sposobnosti stavljati v službo svojega poklica le tedaj, ako je dobro situiran materialno in socialno, to je, ako ga ne mučijo materialne skrbi in mu izlasti ne jemlje miru skrb za dobo starosti, in ako dobiva vspodbuje tudi po ugledu, ki ga uživa v družbi.

To je gotovo: stanovski interesi naj bodo važnim predmetom na kongresih slovanskih novinarjev, ali ne jedini predmetom! Najodločneje se moramo postaviti po robu naziranju avtorja vprašavnega članka, ki bi kongres novinarjev hotel videti v paraleli s kakim — strokovnim shodom mizar-skih pomočnikov! Kakor se mizar-ski pomočniki bavijo na svojih shodih le s svojimi mizar-skimi zadevami, tako naj bi se tudi na shodu novinarjev bavili le z materialnim položajem časnikarjev in morda, v drugi vrsti, s skupnimi interesi časnikarjev in založnikov.

Ne, po našem naziranju naši shodi novinarjev ne smejo tako omejevati svoje naloge. Eni nekoliko bolj v naprednem, drugi malce v zakasnelem stadiju, smo vsi avstrijski narodni še le v narodnem razvoju. Časnikarstvo pa je velesila povsodi. Čim popolnejša je žurnalistika, tem uspešnejša je naš narodni razvoj. Čim uglednejša je žurnalistika, ki zastopa narodne aspiracije tem uspešnejša in zmagovalnejša vrši to svojo nalogo. Mi ne smemo soditi torej pomena in namena kongresov slovanskih novinarjev le se stališča materialnih koristi časnikarjev, ampak tudi se stališča splošno narodne koristi, s posebnim ozirom na potrebno povzdiganje ugleda slovanske žurnalistike.

S tega stališča morajo novinarji le z zadoščenjem pozdravljati, ako na njihove shode prihajajo tudi znanstvene celebritete, profesorji in pisatelji, sploh odličnjaki duha; ne pa, kakor naš avtor, ki vidi v njih le nadležne »kibice« in »šmarcarje«. Sploh ne moremo umeti mi trditve avtorjeve, da so interesi časnikarjev v navskrižju z interesi teh »kibicev«. Mi bi rekli precej, da so interesi obojih v glavnem paralelni, ker pisatelji morejo le želeči tudi v svojem interesu, da je žurnalistika čim popolnejša. To je tudi namen, ki jih dovaja na shode novinarjev, ne pa — kakor meni avtor porogljivo — banketiranje.

Še eno besedo, odkrito in naravnost. Člankar govori mnogo o stanovskih koristih časnikarjev. Mej te glavne koristi spada — osebni ugled pred svetom. Časnikarji si morajo pridobiti spoštovanje. A če hočejo to, se morajo najpoprejšje spoštovati sami in med seboj. A kako je bilo do danes med slovanskimi novinarji? Radi političnih diferenc, radi spisov med strankami,

radi različnosti v direktivi glasil, pa naši novinarji zasmehujejo in zasramujejo — eden drugega in osebno! Kako naj jih potem spoštuje ostali svet?

Politični pregled.

V Trstu, 13. maja 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — Zbornica poslancev je zopet zapričela se svojimi posvetovanji. V večerajnji seji so razpravljali o najnem predlogu posl. Fresla in tovarišev glede ranjenja neke osebe od strani orožnikov. Stvar se je namreč zgodila na nekem shodu, ki se je vršil dne 4. maja v Višavi in je dotična od orožnikov ranjena oseba baje že mrtva.

Ministrski predsednik dr. Körber je pojasnjeval ta dogodek na podlagi došlih mu uradnih informacij. Pojasnjeval je, da je vladni zastopnik moral dotični shod razpustiti, ker se je o njem napadalo državne oblasti in so se državni poslanci obdolževali podkupljivosti. Posl. Fresl pa je kljub temu, da je shod razpuščen, govoril dalje in zborovalci niso hoteli zapustiti dvorane. Valed tega je orožništvo se silo izpraznilo dvorano, o čemer je bila neka oseba ranjena, katera pa ni umrla valed tega, marveč gotovo popolnoma ozdravi v nekoliko dneh. Sicer se pa vodi preiskava, da-li je bilo orožje rabljeno na zakonit način. Postopanje vladnih organov da je bilo popolnoma korektno. Posl. Fresl je zatrjeval, da je poročilo ministrskega predsednika krivo ter da je dotični ranjenec že umrl. Zbornica je na to odklonila nujnost predloga in prešla k razpravi o proračunu železniškega ministerstva. — Posl. Piepes-Poratynski je izrazil željo, naj bi se zahtevalo od Ogrske, da tudi ona prispeva za gradnje strateških železnic v tostranski državni polovici. Izrekel se je proti povišanju železniških tarifov ter je priporočal vladi, naj se zavzame za lokalne železnice v Galiciji. Posl. dr. Ellenbogen je kritiziral postopanje s železniškimi uslužbenci in je priporočal ministru, naj skrbi za to, da se isti ne bodo premeščali radi svojega političnega prepričanja. Govornik je potem zelo oestro kritiziral razmere na zasebnih železnicah ter zahteval poddržavljenje severne in severo-zahodne železnice. — Seja se je zaključila ob 7. uri in pol zvečer.

Iz ogrske delegacije. Včeraj je imel svojo sejo odsek ogrske delegacije za vnanje stvari. Iz te seje je zabeležiti več važnih momentov, posebno glede trozveze. Ta seja nas je poučila vnovič, da se tudi v ogrski državni polovici močno majojo tla trozvezi ter da so tudi tam začeli polagoma spoznavati, da naša država dela v trozvezi le — štafažo Nemčiji.

Poročevalec dr. Maks Falk je izjavil, da soglašja z ekspozicijem ministra Goluchowskega. Povdarjal je, da se je letos v ekspoziciji prvič omenila dvozveza; to da ni naperjeno proti trozvezi, marveč da gre z isto vsporedno, ker imati obe isti smoter, namreč: ohranitev evropskega miru. Poročevalec se je dozdeval čuden oni pasus v ekspoziciji, ki pravi, da minister ne dvomi na tem, da imajo v Petrogradu resno voljo, ravnati se v vsakem obziru po določilih avstrijsko-ruskega dogovora. Govornik je omenjal slednjič novi romunski obrtni zakon, kateri da je naperjen proti avstrijskim in ogrskim podnikom židovskega veroizpovedanja ter je govornik vprašal ministra, kaj misli storiti, da odpomore tej krivici.

Del. Halló (Ugronova frakcija) je opozarjal ministra za vnanje stvari na primerno zastopanje Ogrske na bodočem kro-nanju angleškega kralja. Obsojal je, da se

minister za vnanje stvari postavlja nad obojestransko vladi, kakor tudi, da se umešava v delokrog istih ter da tudi gospodarsko nagodbo spravlja v obseg svojega ekspozicije. Zahteval je nadalje pojasnil glede vsebine trozvezne pogodbe ter je izjavil, da ta prononsirano nemška zveza le jednod-stransko povpešuje interese Ogrske. Tudi gospodarskino zveza z Nemčijo potiska v neprestano inferijornost ter nam škoduje.

Del. Papp (vladna stranka) je izjavil, da je trden pristaš trozveze, ker vidi v njej jedino poročstvo za mir in za gospodarski razvoj.

Del. Evgen Zichy (vladna stranka) je izjavil, da jemlje z veseljem na znanje ministrova izvajanja o naši zvezi ter o našem zbliževanju k Rusiji.

Del. Gál je menil, da treba naše interese vzeti v krepko obrambo proti Nemčiji, ki hoče svoje kmetijstvo zavarovati z visokimi carinami.

Minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, je glede na poročevalčvo pripombo izjavil, da med našo državo in Rusijo ne obstoji nikaka pismena pogodba, temveč je le mej-sebojno izmenjanje nazorov, katerih namen je, da se o vsakem posamičnem slučaju, če je le možno, doseže soglasno postopanje obeh držav. Se svojim tozadevnim pasusom v ekspoziciji da je hotel le namigniti, da z ozirom na različne struje v Orijentu v izpolnjevanje dogovorov ne zadostuje le resna volja ruske vlade, marveč so potrebna tudi primerna sredstva, da bo mogoče na ta način vapošeno protistaviti se nasprotnim strujam v Orijentu. Kar se tiče novega romunskega obrtnega zakona ter razmerja Židov do istega je minister pojasnjeval sledeče: Židje na Romunskem stoje po velikem delu pod zaščito kake velevalsti, večina njih pod zaščito Avstro-ogrske. Leta 1883. pa je prenehalo to razmerje od strani naše države in ta je dotičnim Židom odpovedala svojo zaščito. Romunska pa jim ni hotela priznati državljanstva, tako, da sedaj ni niti mogoče določiti državljanstva teh ljudi. Mi nimamo nobene pravice vmeševati se v to zadevo, temveč moramo gledati le na to, da se ne priiele v našo državo množice ljudi brez sredstev, kar bi povzročilo pri nas veliko kalamiteto.

Del. Rakovszky je trdil med drugim, da dandanašnja trozveza ni več tako neobhodno potrebna, kakor je bila pred šestimi leti. Del. Hodossy pa je menil, da je ruski upljiv na Balkanu večji od našega.

O pogajanjih med Avstrijo in Ogrsko sodijo praški »Narodni listy«, da se gospodarska in trgovinsko-politična skupnost med obema državama ohrani. Na odločilnem mestu da se hočejo na vsaki način izogniti vsaki krizi, bodi parlamentarni, bodi ministrski, bodi krizi med obema polovicama. V tem zmislu in v tem duhu da se bo vplivalo odalej na — ogrsko vlado.

Po takem spoznavajo tudi na odločilnem mestu, da je na ogrski strani iskati krivdo, ako ne more priti do pravičnega sporazumljenja. Praški list povdarja, da je avstrijska vlada se svojimi predlogi pokazala dovolj prijenljivosti, ter pripominja povsem resnično, da pogodba ne bi bila pogodba, če bi morali odjanjavati samo na avstrijski strani. Avstrijska vlada da ne zahteva nič več, nego zahtevajo življenski interesi te monarhije: zaščito naši industriji, da ista ne bo prisiljena v vsakem komitatu boriti se z drugo prakso nagodbenega zakona, in zaščito

poljedelstvu, da ne bo oškodovano po flagrantnem kršenju veterinarskih predpisov od strani ogrskih oblasti.

Z Dunajem zvezana Italija. Pod tem naslovom priobčuje »Parlamentär« kaj aktuelen članek, iz katerega posnemljemo te le misli:

Kralji iz hiše Savojske utegnejo biti jako vrli ljudje in so vrhu tega še v sorodu z vladarsko rodbino ob Donavi, ali to jih ne ovira, da ne bi se dajali od italijanskega naroda goniti v kaj zle vojne z državo ob Donavi. Oni (kralji Savojski) se v svoj čas v resnici niso borili za lombardsko-benečansko kraljestvo, ampak za svoje kraljevstvo, za svojo krono, ki bi bila v nevarnosti, čim bi se vračali brez zmage in brez aneksij! Je-li od leta 1881 sem drugače? Ne morda zato, ker imajo Italijani Dunaj radi, ampak zato, ker gre papežstvo iz Vatikana ven dinastijam iz hiše Savojske do živega in dobiva isto »eventuelno« na Dunaju zaslonbo, in ker italijansko kraljevstvo tudi sicer čuti pod nogami revolucijonarna tla, se je Italija v letu 1881 uklonila in se »vezala«, ali vedno le od slučaja do slučaja, za gotovo vrsto let, na jedni strani z Berlinom, na drugi strani pa via Berlin, z Dunajem. Kraljevstvo v Italiji stoji na šibkih nogah, ker se ima nasilju in revoluciji zahvaliti za svojo ekzistenco, zбоk česar tudi ni sposobno, da bi na pol poti in s trajnim vspehom zaustavilo revolucijsko in narodnostno idejo. Onega dne, ko ljudstvo italijansko požene svoje kraljevstvo v Trentin, Gorico, Trst in Istro, kakor je je svoj čas zapodilo preko Ticina in Mincio, onega dne poveri Dunaj slovanskim polkom c. in kr. armade rešitev vprašanja: v čem da sestoje garancije za posest države? Ta dan pride, ko Italija zadobi sape in ko jo bo Berlin vspodbujal na to diverzijo! V Nemčiji vedo le predobro, da v Italiji običujejo govoriti duhovi, ki svojih sklepov ne urejujejo po interesih kraljevstva in s katerimi morajo v državi ob Donavi računati tembolj, ker isti so snovatelji italijanske glorioje. Ti duhovi so zbrani pod imenom: italijanska irredenta. Za to se imajo na Dunaju že interesirati.

Ta italijanska irredenta je protestirala v letu 1881 proti potovanju kraljeve dvojice italijanske (Humbert in Margarita) povodom sklepa italijanske zveze z Dunajem in Berlinom. Ta protest seveda ni bil naslovljen v Berlin, ampak na Dunaj. In kako se je glasil ta protest? Ven s Trstom in Trentinom! Alijanca Italije z Dunajem je nenaravna, dokler nista Trst in Trentin izročena Italiji. Ali ni torej prijateljstvo z Italijo nevarnejše nego pasovražstvo?

Dne 6. novembra 1889. je Benjamin pl Kallay kakor provizorični voditelj urada za vnanje stvari v ogrski delegaciji nastopno izjavil: »Mi« nimamo od Italije ničesar zahtevati in ničesar se bati. Spiritus rector te Kallayde je bil Andrássy, in s tem je bilo in je vse povedano, namreč — nič!! — Kako pa je bil kralj Humbert vsprejet, ko se je bil povrnil z Dunaja? Z nezasišanimi zasramovanji (Abbasso il colonello austriaco!), s frenetičnimi živio-klici na Trst, Trentin itd. Poreče se, da prekričeče barvamo s tem rojstnim listom zveze z Italijo in alianče Berolina in Dunaja. Mi se moremo sklicevati na govor tedanjega ministra za vnanje stvari, Mancinija, v italijanski komori, da spoznamo, da zveza z Italijo že od začetka, od leta 1881., ni niti starega groša vredna. Cesar smo se vedno bali, to je le zli vpliv, ki ga vsako krivo spletčenje z italijanskimi činitelji v politiki obdonavske države mora prinašati v našem Primorju

Slovansko Primorje je središče našega interesa na zvezi Italije, ki je naravna z Berolinom, a nenaravna z Dunajem!!

Tržaške vesti.

Shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani. Včeraj smo priobčili oklic pripravljene odbora za shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani. Ljubljanski dnevniki še posebej pozivljajo občinstvo, da stori, kar je v njegovi moči, da dobe slovanski časnikarji, kjerkoli se bodo med nami kazali — srčen vsprejem. Večina časnikarjev pride v Ljubljano že v soboto. — Pripravljavni odbor prosi vse naznanjene udeležnike, da mu naznani, s katerim vlakom se pripeljejo. V soboto zvečer se udeležijo časnikarji koncerta češkega pevskega društva »Smetana«, ob 9. uri zvečer pa pridejo v »Narodnem Domu« slovanski časnikarji komers na čast svojim poljskim, češkim, ruskim, hrvatskim, slovaškim in srbskim tovarišem. Binkoštno nedeljo jutraj poleta na prijazni Rožnik, kjer bo ob 7. uri jutraj sveta maša. Nato bo skupni zajutrek in ob 9. uri dopoludne IV. shod slovanskih časnikarjev v »Mestnem Domu«. O osrednji časnikarski zvezi bo poročal g. Fran Havorka, urednik »Hlas Naroda«, o slovanski dopisovalnici bo poročal g. Prokop Gregor, urednik »Narodnih Listov«, gosp. dr. V. Preis, urednik »Narodnih Listov« bo poročal o časnikarskega stališča o stikih slovanskih narodov na narodno-gospodarskem polju, Poljak g. dr. Vlad. Lewicki bo referiral o ustanovitvi »Vseslovanske Matice«, Hrvat gospod dr. Radić o ustanovitvi časnikarskih učnih tečajev. Odbor se je potrudil, da nestrokovne razprave ne pridejo na dnevni red, in je to stališče zavzel tudi proti nekaterim resolucijam. Tako je upati od shoda popolnega vspeha. Po shodu bo ogledovanje Ljubljane in okolice, zvečer o 7. uri pa priredi banket občinski svet ljubljanski. Časnikarji so seve prosti. Posebno zanimivo bo na binkoštni ponedeljek dne 19. maja izlet na Gorenjsko: Sum, Vintgar in Blel. Tu se bo nudila slovanskim časnikarjem prilika pobližje ogledati si krasne slovenske kraje in seznaniti se z zavednim našim ljudstvom. Blejska občina priredi časnikarjem na čast ob 3. uri popoldne obedi v jezerskem salonu hotela »Toplice« na Bledu. Ob eni četrti na 7. uri povratek v Ljubljano in v Ljubljani sestanek v »Narodnem Domu«. — Dne 20. maja bo izlet v Postojno in v Trst. Tudi v Postojni in v Trstu se delajo v ta namen obširne priprave. Objave še vedno prihajajo. Časnikarski shod v Ljubljani bo eden najbolje obiskanih slovanskih časnikarskih shodov. Čast Slovencev zahteva torej, da se vsi brez razlike stranke pripravimo za dostojen sprejem slovanskih bratov. Pripomnimo tudi, da se banketa, ki ga priredi na čast slovan. časnikarjem, ljubljanski obč. svet, udeležijo lahko tudi dame, in sicer soproge in hčerke časnikarjev brezplačno, ostale dame in nečasnikarji proti vplačilu 10 K. — Oglasiti se je vsaj do 15. maja.

Gori omenjenemu koncertu bo nastopai vsposed:

1. Fr. Gerbič: »Zdravljica«, možki zbor.
2. Pavel Křázkovsky: »Utonula«, (Utopljena), možki zbor. (Drugo vsposedovo točko je pelo društvo pri mejuarodnem pevskem tekmovanju v Bruslju in sedmo pri tekmovanju v Parizu.)
3. Laurent de Rille: »Prisaha lesa«, (Gozdna prisega); društvu posvečen možki zbor s tenorovim solom.
5. Jan Malat: »Zpevy lidu Českeho«, (Češke narodne pesmi), možki zbor s klavirskim spremljevanjem.
6. a) Josip Klička: »Ja v snach Te videl«, (V sanu sem te videl), možki zbor. b) J. B. Foerster: »Oráč«, (Oráč), društvu posvečen možki zbor.
7. Hyaek Palla: »České tance«, (Češki plesi), možki zbor. — Zbore vodi društveni pevovodja g. B. Beneš.

»Slovenski Narod« nam je v svoji številki od minole sobote posvetil nastopne novice:

»Tržaška »Edinost« ne more živeti brez prepira. Seveda — z Italijani se ne prepira rada, toliko rajše s slovenskimi naprednjaki, ker s tem prikriva nedostajanje pogoja za nastop proti laški kliki, ki vlada Trst. In kadar ni povoda za prepir, ga išče »Edinost« toliko časa, da ga najde. In če bi bilo treba, da ga z rokami izkoplje iz zemlje, ga poišče. Tako čitamo v včerajšnji številki cel članek o istrskem učitelju Marchiju. V našem listu smo tega moža samo enkrat omenili, ko je bil oproščen pri sodnji in se je izkazalo, da kako hu-

doben način so ga denuncirali istrski popje. Pretekli so že meseci od tedaj in mej našimi čitatelji se najbrž tega Marchija ne bo nihče več spominjal. In glej — zdaj je »Edinost« zopet izkopala tega Marchija. Ker ni imela drugega vzroka, da bi se prepirala, pa je za lase privlekla tega Marchija, glede katerega smo mi že koj tedaj, ko smo prvič o njem govorili, izrečno povedali, da ne vemo, kakšen je v narodnostnem oziru. In tega tudi še danes ne vemo. »Edinost« sicer tidi, da je pristaš laške stranke, ali kar »Edinost« trdi, to še nikakor ni resnično. Nasprotno! Največkrat ravno to ni resnično, kar »Edinost« trdi. Sicer pa je za nas ta Marchi preveč brezpomembna oseba, da bi se radi nje količkaj prepirali. Če se je »Edinost« tako navadila moralčnih bre, da brez njih ne more živeti, naj se le potolaži: dobi jih še dovolj, če ne postane drugačna.

Na to konstatujemo, da mi v svoji to zadevni iz Istre doposlani nam notici nismo ni z besedico imenovali ni »Slov. Naroda«, ni narodno-napredne stranke. Rečenega lista nismo imenovali, ker glavni boj za Marchija in protinarodni hrvatsko-slovenski stranki se faktično ni vršil v tem, ampak v nekem drugem glasilu!

Stranke pa tudi nismo mogli kriviti, ker vemo povsem pozitivno, da je velik in morda ne najslabši del narodno-napredne stranke obsojal tisto nesrečno akcijo Marchija v prilog. »Slovenski Narod« se je torej to pot popraskal, kjer ga ne srbi, ali bi ga vsaj ne smelo skrbeti.

Na zatrdilo, da so istrski popje na »hudoben način denuncirali« Marchija, konstatujemo, da so isti liberalni italijanski člani okrajnega šolskega sveta v Kopru, ki so prišli v sejo z odločno voljo za rešitev Marchija, glasovali za umirovljenje, čim so upogledali v akte razprave, s katerimi je bil Marchi — oproščen!! Konkluzijo iz tega dejstva si lahko napravi vsakdo, če ima le zrno soli v glavi. Napad na istrske pope je bil torej jako deplaciran; ne manjše govorjenje o moralnih breh, ki jih dobiva »Edinost«. Moralno nezgodo pa je z afero Marchijevo doživelo neko drago glasilu.

»Slovenski Narod« pravi, da je Marchi preveč brezpomembna oseba, da bi se radi njega le količkaj prepirali. Poter pa še le prav ne smejemo, zakaj je bila ta preveč »brezpomembna« oseba izvestnim gospodom na Kranjskem vendar le toliko pomembna, da so radi nje stopili v trajen konflikt z narodno hrvatsko-slovensko stranko, katere bi ravno radi narodne stvari, z ozirom na eksistenčni boj, ki ga bije, zaslužila, da je svoj rojaki vsaj ne otežujejo boja, če je že ne otežuje pomagati!!

Sicer pa nam gospoda, če nam govore o brezpomembnosti kake osebe, le pravijo, da razmer v Istri ne poznajo. Krstić je kakor oseba še nekoliko nižje od Marchija; in vendar: koliko je mogel škoditi narodni stvari, kako je mogel zastrupiti življenje, kako podivjati in korumpirati je mogel en del našega ljudstva, s katerim je bil in je v dotikah! Koristiti ne more tako hitro kaka oseba, škoditi pa more tudi najbrezpomembnejša, ako se jej o pravem času ne stopa na prste! Izlasi pa je ni v Istri tako ničeve osebe, da ne bi mogla postati činiteljem, s katerimi se mora, volens nolens, računati, ako uživa podporo in protekcijo gospodovne oligarhije in preko te tudi — drugih mogočnih činiteljev!

Zato je v dolžnost istrski narodoljubom, da so tudi Marchiju neprestano za petami. Zato odklanjamo z vso odočnostjo očitjanje, da smo le iz gole prepirljivosti »zopet izkopali« Marchija in ga privlekli »za lase«. Mi vršimo le svojo dolžnost, ako kažemo na vse one, ki morejo škoditi naši stvari po svojih notoričnih zvezah.

Pa vsaj je najboljša priča »Slov. Narod« sam za to, kako potrebno je bilo, da smo zopet opozorili na tega moža! Saj nam tudi zadnja notica v »Slovenskem Narodu« kaže na še obstoječa prizadevanja za — moralno podpiranje Marchija. Kako naj drugače umejemo izjavo o »istrskih popih«, ki so »na hudoben način denuncirali« Marchija?! In kako drugače je možno umeti »Narodov« izrek: »Edinost« sicer trdi, da je (Marchi) pristaš laške stranke, ali kar »Edinost« trdi,

to še nikakor ni resnično. Nasprotno! Največkrat ravno to ni resnično, kar »Edinost« trdi!! Kako naj umejemo ta izrek drugače, nego da je »Narod« hotel Marchija moralno podpreti!! Najbolji dokaz, kako opravičeno je bilo, da smo v »Edinosti« vnovič »izkopali« Marchija, to je, da smo vnovič opozorili na dejstvo, da je Marchi zaveznik sovražnikov našega naroda!!

Sicer pa se pravi prikrivati resnico, ako se vznjuga domnevanje, kakor da se le »Edinost« in le iz gole prepirljivosti zaleta v Marchija. Ne tako, ampak na stokrat ostreji način pišeta proti Marchiju tudi puljska »Naša Sloga« in voloski »Narodni list« in stranka hrvatsko-slovenska je načelom, katerega se je smelo označiti oficijelnim, opozarjala, kaj in koga vidi v Marchiju! Ali zastoj, kakor priča tudi zadnja notica v »Slovenskem Narodu«; prav tako, kakor da je naša stranka stranka samih lažnjiveev, in resnično samo to, kar piše o Marchiju — Marchi in pa par njegovih zaščitnikov, znanih že po poslednem zasramovanju naših pravakov.

Na očitjanje, da »Edinost« napada brez povoda, bi lahko mi gospodi pri »Slov. Narodu« postregli s celo vrsto slučajev, ko so oni brez konkretnega povoda, a v kritičnih trenotkih, ko bi bili miselmali pričakovati moralne zaslombe od svojih rojakov, naše tukajšnje prvobornitelje nesamo napadali ampak (kar je veliko huje) izpostavljali za smehu pred narodom in pred sovražniki!!

Ali nočemo za sedaj, ker nočemo, da nas predstojajo dnevi za ves narod prečastnega obiska zakot v trpkih rekriminacijah. Sicer pa, če se bo prav zahtevalo od nas, bomo na uslugo pozneje.

Najnovejši kužni bolniki. Pišejo nam: V tukajšnji mestni bolnišnici imajo sedaj cele tisoče najnovejših kužnih bolnikov. Čudni bolniki so to. Zloženi so lepo na kupe... Ali nas gledate! Pa je le tako... To so kupi zloženih prošanj za pridobitev domovinstva, katerih na magistratu ne morejo odpraviti, reče: nočejo rešiti!!

Ali kako prihajajo vse te prošnje v bolnišnico?! Stvar je jako enostavna. Ker na vse strani love po pretvezah, da bi mogli odklanjati zahteve po domovinstvu, ali pa vsaj, če že ne drugzega, rešitev zatezati, pa pošiljajo vse te prošnje v bolnišnico, kjer naj zasledujejo, da-li se ni prošee tam kedaj zadržali!!

Najlepše pa je to, da so vse te prošnje, ki se pošiljajo v bolnišnico — zdravljenje, pisane na italijanskem jeziku. Kajti za slovenski pisane prošnje imajo medicino že na magistratu: odklanjajo jih, ker so pisane v jeziku, katerega na magistratu ne umejo!

Torej laške prošnje pošiljajo v bolnišnico na — dezinficiranje. Prav kakor da bi se bali laške kuge!!

Nekaj o možu, ki žaga vejo, na kateri sedi! O človeku, ki žaga vejo, na kateri sedi, ne bi mogli reči, da je moder mož. In o človeku, ki onečesa sledo, iz katere zajema tudi on sam, bi pa morali reči, da je poleg tega tudi nehvaležen človek.

Vodja slov. tržaških namišljenih socijalnih demokratov, in sam p. s. v. d. s. o. c. i. a. l. i. s. t. v. najeminentnejem pomenu te besede, gosp. Kopač, je tak mož, ki žaga vejo, na kateri sedi in onečesa sledo, iz katere je zajemal dosedaj in bo za j. e. m. a. l. t. u. d. i. o. d. s. l. e. j. t. Odtogite mu to sklado, odtegnili ste mu podstavo, na katero je naslonjena veljava njegova v socijalistiškem taboru tržaškem, pa naj bo ta veljava še bolj ali manje — skromna!

Kakor znano našim čitateljem, ima ves Kopačev »socijalno demokratični« katolikizem le eno samo poglavje in to je zopet sestavljeno od prve besede do zadnje, iz samih »narodnih cunj«, »narodnih oderuhov« in »bedastega nacijonalizma«. Ta epizeta sestavlja vso vsebino Kopačeve socijologije. Vzemite mu te, vzeli ste mu — vse! Z instrumenti »narodnih cunj«, »narodnih oderuhov« in »bedastega socijalizma« rešuje g. Kopač ves kompleks vprašanj, ki sestavljajo veliki socijalni problem.

Največi geni človeštva — državniki in znanstveniki — se mučijo za rešitev tega problema — g. Kopač pa je rešuje radijalno, igraje in z najprimitivnejimi sredstvi....!

Najzgovornejši »narodne cunje«, »narodni oderuhi« in »bedasti nacijonalizem«, socijalno

vprašanje bo rešeno! Za gospoda Kopača namreč, da se umejemo. Ker razne druge stvari, s katerimi si ubijajo glave drugi možje, ne da bi mogli priti do povojne rešitve: pravično urejenje razmerja med kapitalom in delom, povišanje kulturnega nivo delavskih mas, pravična in dostojna pozicija delavstva v socijalni družbi, poleg primerne materialne blaginje oplemenjenje moralnega življenja mas — to vse so bagatele, s katerimi se ne bavi eden Kopač! K večjemu da se tu pa tam pobriga še za kakov štrajčič z — nabrežinsko-krizkim izidom!

Vzemite g. Kopaču »narodne cunje«, »narodne oderuhe« in »bedasti nacijonalizem« — usahnit mu je vir, iz katerega zajema svoje — »govore« in mož mora prenehati biti »socijalistom«! To so instrumenti, s katerimi g. Kopač sekira socijalno vprašanje. Kdor zna, pa zna...!

Kako naj se branimo mi — slovenski nacijonalisti?! »Narodnih oderuhov« ne bomo brali tu. Mi jih puščamo, naj — žive dalje, kakor vedó in znajo! »Narodne cunje« branimo na drugem mestu. Tu naj se pobavimo le z »bedastim nacijonalizmom«, brez katerega g. Kopač ne more izhajati, kakor ne more izhajati krojač brez igle in niti.

Tudi na shodu na dan 1. majnika je rohnel g. Kopač proti »bedastemu nacijonalizmu« in tedaj je bil g. Kopač zopet tisti mož, ki sedi na veji in — žaga vejo. Tu pa govorimo resno in vprašamo gosp. Kopača: koga bi on sploh »vodil« v Trstu, ako bi ne bilo »bedastega« nacijonalizma?! Ali, ako nočemo govoriti v Kopačevem žargonu, ampak po naše: kdo bi bil sploh tu, bi-li bil sploh tu še kakov slovenski socijalist, da ni bila nacijonalna ideja vzglava sre?! Koga bi potem »vodil« g. Kopač? Da ni defovala tu nacijonalna ideja, danes bi bil naš življ tu poitalijančen in potreba Kopačevega voditeljstva ne bi bila sploh niti nastala! Kajti tega si vendar niti g. Kopač same domislja, da bi italijanski delavci čakali na njegovo »voditeljstvo«! Da, dragi g. Kopač: ravno tistemu »bedastemu« nacijonalizmu se imate vi zahvaliti, da morete sploh igrati kakor ulogotu v Trstu!! In mari ni Vaša stranka, opustivši prejšnji princip centralizacije in ustanovitve posebne jugoslovanske skupine in zasnovavši posebno slovensko glasilu, kapitulirala pred »bedastim nacijonalizmom«?!

Če torej rohnite proti nacijonalni ideji, proti temu, da bi se naši delavci zavedali svoje narodne individualnosti, zagata le vejo, na kateri sedite! In čim bi se ta veja res odlomila, štrbunknila bi tudi vi v globino obskurnosti: za vedno in na božjem svetu bi ga ne bilo socijalista, ki bi Vas hotel vlačiti zopet na svetlo. In le sreča Vaša je, da je žaga, narejena iz »narodnih cunj«, pretopa, da bi mogla prežagati tako živo mejo, kakor žaga je živa narodna zavest: ljubezen do lastne narodne individualnosti in zvestoba do lastne krvi!

Le žagajte, le žagajte dalje, ali to Vam ne bo dano, da bi — prežagali!!

Zahvala. Kakor že 10 let sem, je tudi letašnji redni občni zbor »Del. podpornega društva« (ki se je vršil minole nedeljo), dovolil milostno redno podporo nesrečnemu delavcu Ivanu Zadniku, ki je, kakor znano, v službi pri Lloydu shromel na obe roki, a so ga — ne v čast rečenih družbi — brez vsake podpore prepustili skrajni bedi.

Ta siromak — ki je vrhu tega še oče treh otročičev — siromak (v najhujem pomenu te besede — ne more najti izrazov, da bi se svojim blagim tovarišem v »Del. podpornem društvu« na dobrotnosti njihovega srea in njihovega vsmiljenju zahvalil tako, kakor bi rad. Naprosil je torej nas, da sporočimo njegovo zahvalo, prihajajočo iz dna duše, vsem dobim in plemenitim delavcem v našem »Del. podpornem društvu«. Prosti hoče Boga, da povrne On vsem dobrotnikom njegovim.

Iz pred sodišča. Včeraj se je vršila na deželnem sodišču kazenska razprava proti Franu Grbeu iz Kobdilja radi zločina tatvine. Ko je »Avanti« prinášal znana obdolžitve proti konfederaci Jorasi, ponavljalo se je v istih večkrat ime Frana Grbea, glavne priče proti Jorasi. Tedaj se je spomnil policijski oficijal Titz, da je nekdaj nekega Grbea ovidil, ker da je isti ponujal na prodaj srebrne nože, vilice in žlice. G. Titz je pozval k sebi Grbea ter ga vprašal, je-li on tisti, ki je ponujal te stvari. Grbec je odgovoril, da ena sicer par tucatov takih pred-

metov doma, da jih je pred letom dni kupil od neznanega človeka, a da jih ni nikomur ponujal na prodaj. Policija si je dala te predmete izročiti ter je konstatirala, da imajo znamko: »Grande Restaurant Puntigam«. Pozneje je policija še izvedela, da je Grbee pred 6 leti skozi en mesec služil v restavraciji »al Teatro«, kjer imajo nože, vilice in žlice s tako znamko in da je bilo pred leti dosti takih priprav ukradenih.

Na podlagi tega je bil Grbee tožen radi tatvine, toda, ker se je dokazalo, da je velika restavracija Puntigam obstajala pred mnogimi leti, da je sedanjí lastnik restavracije »al Teatro«, ki je kupil vsega skupaj 6 tucatov takih priprav, opazil tatvino še le 3 leta potem, ko je Grbee zapustil njegovo službo, smatral je sodni dvor povsem verjetno opravičevanje obtoženca in ga rešil za tožbe. Tožena je branil odvetnik dr. Elvard Slavik.

Samomor. Sinoči zastupil se je v hiši št. 3 v zagati Sotterranei 17-letni mesarski pomočnik Humbert Cirilli.

Vremenski vestnik. Včeraj: to domer ob 7. uri zjutraj 12.2 ob 2. uri popoldne 12.5 — C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.3 — Danes plima ob 12.12 predp. in ob 8.35 pop.; oseka ob 2.54 predpoludne in ob — popoldne.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 14. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Rapieio 3, hišna oprava; ulica Solitario 6, šivalni stroj; ulica Sette Fontane 33, oprema v zalogi in jestvine; ulica Leo 9, hišna oprava; Škorklja 107, hišna oprava; Piazza piccola 2, robei; Piazza piccola 2, manufakturno blago.

Društvene vesti.

Odbor »del. podpornega društva« bo imel svojo redno sejo v četrtek dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer.

Toliko na znanje uvoizvoljenim gg. odbornikom.

Ruski kružok. Podpisani odbor vabi odbornike »Ruskega kružka« v petek 16. t. ob 6. uri in en četrt na odborovo sejo v pisarno odvetnika dra. Slavika.

O d b o r .

Vesti iz ostale Primorske.

× **Občinske volitve v Dekani**, se bodo vršile dne 26. t. m. Pozor torej volilec! Stranka bivšega župana, ustanovljena po navodilih gospoda Bennatija, je kar besna na agitaciji in se ne plaši nobenega sredstva. Prav kakor da si je prisvojila geslo: *Osar tutto!* da bi le strmoglavila pešeno stranko, ki se bori za saniranje zavožene občinske uprave, za blagor vse občine, za uravnavo razmer v gospodarskem in narodnem pogledu.

Priporočila se torej najtopleje vsem našincem, vsem boriteljem našim in prvakom, in izlasti tudi duhovščini, da se potrudijo na vse načine in z vsemi močmi za srečen uspeh volitev, da z vso odločnostjo stopijo v borbo proti onim, ki so v zvezi s sovragi našega naroda, da enkrat za vselej izgine vsaka sled vplivanja glasovitega Bennatija v naši občini dekanški pred vratmi Kopra.

Nadejamo se, da bo volilni odbor, sestavljen po nasvetu g. dež. poslanca Kompareta iz prvakov dekanške občine: Josipa Andrijašiča, Josipa Pleige, Karola Šiškoviča, Antona Jakomina, Ivana Severja, Antona Kečanca in Josipa Mikeca, vodil volitve kompaktno in na način, da bodo izbrani sami razumni, narodno čuteči občinski zastopniki, ki bodo imeli trdno voljo za resno delovanje v blagor občine.

Vse volilce občine dekanške, ki imajo res željo, da občinska uprava pride v roke močnej, ki bodo imeli res le korist občine pred očmi in ki bodo trdne volje, povpeševati interese vseh občanov z nepristranskim delovanjem, pozivljamo, naj se potrudijo na javni shod, ki bo dne 19. t. m., na Binkoštni ponedeljek, ob 4. uri popoldne v prostorih konsumnega društva v Dekanih!

Ta shod skličeja omenjeni gospod po slane in imenovani volilni odbor.

× **Načrti laške stranke.** Iz okraja koperskega doznajemo, da se tam govori, da je zakon vsprejet od deželnega zbora istrskega za odločenje davčnih občin Gradina in Topolovec od krajne občine Oprtlje in za priklapljenje h krajni občini Marezige — sank-

cijoniran. Iz interesiranih občin nimamo še nobenega pozitivnega sporočila. Toliko pa vemo, da se bo občina Marezige z vsemi dovoljenimi sredstvi branila vsprejeti rešeni dve davčni občini.

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1901. do vključno 7. maja 1902. skupno 12.143 oseb. Od 1. maja pa do vključno 7. maja je prirastlo 289 oseb. Dne 7. maja 1902. je bilo navzočih 1216 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* **Slavnost razvitja zastave »Sokola«** v Idriji se bo vršila dne 20. julija t. l. Odbor prosi vsa slovenska narodna društva, da blagovolijo uvaževati ta dan o določanju večih narodnih slavnosti.

* **30-letnico zdravniškega delovanja** v gasilnem društvu ljubljanskem je praznoval v soboto g. zdravnik Fr. Finz. Ob enem je bila to tudi štiridesetletnica, odkar je gospod Finz zdravnik.

* **Mesto k poroki v grob!** Janez Kallan iz Križne gore pri Stari Loki si je izbral nevesto M. Vilfan iz Stare Loke. Poroka bi se imela vršiti v ponedeljek. Vse je bilo pripravljeno za svatbo, oklicana sta bila že dvakrat. V soboto bi imeli voziti njegovo balo na dom neveste, pa so njemu peljali krsto za zadnje bivališče. V ponedeljek je imela biti svatba, a namesto da bi stal z nevesto pred altarjem, da bi se poročil, počival je v krsti sredi cerkve in zvonovi mu niso peli k poroki, marveč so mu zvonili žalno pesem za zadnji pozdrav. Niso se mu glasili glasovi veselih svatov, pač pa jok neveste in drugih.

Vesti iz Štajerske.

— **Rojaki!** Pred nekoliko dnevi že nam je bil prišel pod tem naslovom nastopni poziv, ki pa ni bil še prijavljen vsled neljube pomote:

V zadevi celjske slovensko-nemške gimnazije priporočili smo si Slovenci, združeni z vsemi avstrijskimi Slovani, sijajen uspeh. Dne 21. marca t. l. zmagala je naša pravična stvar nad narodno nestrpnostjo in zagrizenostjo tujega naroda, in opravičena radost napolnjuje vsako slov. srce!

Pa ta radost naj dobi primeren videz izraz, donesajoči slovenskemu narodu trajne koristi.

Za celjsko slovensko gimnazijo, ta tako ljuto sovraženi in tako vztrajno branjeni učni zavod, osnujmo »Dijaški dom« v Celju!

Dovolj ima ta naš gimnazijalni zavod dijakov. Ni nam jih treba loviti po vseh kronovinah avstrijskih, in ni nam jih treba otimati drugemu narodu. Ali mnogo, premnogo teh naših dijakov trpi za časa svojega šolanja hudo revščino, in to pogosto ravno najbolj nadarjeni dijaki, katerim je Bog podelil sicer krščen dar, bistro glavico, ali pičlo imetka.

In bitka revščina je kriva, da mnogi omaga, da ne more šole nadaljevati in dovršiti; pomanjkanje in glad vcepita marsikateremu nadebudnemu mladeniču kal hiranja in prerane smrti.

Revščina sili jih mnoge, da si morajo iskati stanovanje daleč zunaj mesta, ali v mestu jemati si najcenejša, valed tega pa zaduhla in nezdrava stanovanja, ki jim rušijo zdravje in jih spravljajo v družbe, katere jim okužajo srce.

Svoj čas, pred dobrimi 15 leti, osnovala se je v Celju »Dijaška kuhinja«, kateri se je postavil blag, človekoljuben namen, obrniti mlada, telesno in duševno razvijajoča se bitja pred najhujšim, pred stradanjem in ista dosega sedaj s pomočjo blagih dobrotnikov, da se nasiti vsako opoldne okoli 40 dijakov.

To je bilo dozdej za skrajno silo. Storimo sedaj en korak dalje: Osnujmo še »Dijaški dom« v Celju, dom, v katerem bodo slovenski dijaki, ki niso tako srečni, da bi mogli študirati, bivaše v sredi svojih dragih, ampak morajo zapustiti ljubo doma in se podati v tuji njim svet, dobivali zavetje, stanovanje, v katerem se bodo vestno nadzorovali in vzgajali v pravem duhu.

Na pogovoru dne 18. t. m. storili so celjski Slovenci sklep, naj dijaška kuhinja razširi svoj delokrog; ne samo hrano, tudi streho, dom naj daje slovenskim dijakom v Celju; osnuje naj se »Dijaški dom« v Celju!

Pozivljamo torej Vas, rojaki, ki imate ljubeče srce za našo slovensko mladino, da prinašate prispevke za označeni namen. Spominjajte se o vseh prilikah »Dijaškega doma« v Celju; spominjajte svoje prijatelje in znance nanj!

Pričakujemo pred vsem, da noben okrajni zastop, nobena posojilnica in nobena hranilnica ne zaostane.

Pa tudi zasebniki naj ne zaostajajo. Komur je podelil Bog posvetnega blagra, naj pristopi kakor ustanovnik »Dijaškega doma« s prispevkom 200 K ali več; komur je dal Bog manj, naj pa od tega žrtvuje primeren prispevek.

Prispevki naj se pošiljajo ravnost na »Dijaški dom« v Celju; podpisani odsek izkazoval jih bo redno v slovenskih časnikih ter zabeleževal v spominsko knjigo, katere bodo še pozni potomcem naznanjala imena blagodušnih prijateljev slovenske učne mladine!

Združimo torej svoje moči, da se dvigne kmalu ob bistri Savi in v Celju »Dijaški dom«.

V Celju, 18. aprila 1902.

Lovro Baš Anton Cestnik dr. Ivan Deško c. k. not. gim. prof. odvet. Josip Kožuh Fran Ogradi Dr. Jos. Serneck gim. prof. opat. odvet. Dr. Josip Vrečko odvetnik.

Razne vesti.

Izbruhi vulkanov na otočju Malih Antil.

Kakor pripovedujejo oni, ki so se rešili o katastrofi, ki je uničila mesto Saint Pierre, se je vsa grozota izvršila v nekoliko minutah. Vse osebe, ki niso pobegnile že o prvih znakih bližajoče se grozne katastrofe, našle so smrt ter so bile ali sežgane, ali pokopane ali pa zadušene. Novejše vesti trde, da je še pred katastrofo pobegnilo kakih 1000 oseb, katerih večino je sprejel neki angleški parnik.

Vse površje na otoku Martinique se je spremenilo. Kjer so bile prej doline in planjave, dvignili so se sedaj griči in hribovi, ter obratno se je prejšnje gorovje pogreznilo ter so sedaj na njegovem mestu doline. Več rek je spremenilo svoj tok, več pa se jih je tudi posušilo, med tem ko so druge prestopile svoje bregove ter poplavlile okolico.

Neka brzojavka iz Sv. Lucije poroča, da se je ogenj v Saint Pierre sedaj že po gasil ter so se nekateri že mogli podati v opustošeno mesto. Blizu cerkve našlo se je kakih 3000 poogljeneh trupel ter je bilo mnogo njih v položaju molitve; nikjer ni bilo videti živega bitja. Po vseh ulicah leži vse polno mrtvih trupel, vse hiše so uničene in le malo zidov stoji še po koncu. V vsem mestu ni dobiti niti kaplje vode.

Slučajno pa so se ohranile nepoškodovane podzemeljske shrambe martinške banke, v katerih so našli 2 milijona frankov.

Sedaj iščejo v postranskih srambah, kjer je tudi spravljeno mnogo denarja.

Iz New Yorka brzojavljajo, da se je tudi na otoku Sv. Vincencija bati slične katastrofe, kakršna je doletela mesto Saint Pierre, ker vulkan Soufriere neprenehoma bljuva razbeljen pesek in pepel ter uničuje vse daleč na okoli. Sodi se, da število žrtv na tem otoku presega 500. Nekateri menijo, da je tudi glavno mesto na otoku Martinique, Fort de France, v nevarnosti.

Akademično društvo »Slovenija« na Dunaju priredi svoj prvi izredni občni zbor v četrtek dne 15. vel. travna.

Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Porčnilo odseka za revizijo poslovnika. 3. Predlogi. 4. Slučajnosti.

Začetek točno ob 7. uri zvečer. Lokal: »Zum Magistrat« I. Lichtenfelsg. 3. Slovanski gostje dobro došli!

Književnost in umetnost.

»Slovenka«. Vsebinska zvezka za april: O celibatu učitelje. J. Ferfija. Praga. — Večerne ure. Utva. Trst. — Judežev pozdrav. Ivan Cankar. Dunaj. — Iz onemelih dob. V. S. Fedorov. Dunaj. — Zakleti otok. Oceanska bajka. Zapisal dr. I. M. — Savinski venec. Zložil Žiga Lajakov-Mozirski. — Album čeških žen: Zdenka Hlavkova. Anton Zavadil. Ljubljana. — Naša dekleta. Fran Žgur. Poddraga. — Boris Godunov.

A. S. Puškin. Prevel Edvič. — Ne v m kako... Fran Žgur. Poddraga. — Šolska ikona. Srbski spisal dr. Laza K. Lazarevič. Prevela I. in F. Klemenčič. — Nelly. Fran Valenčič. Dunaj. — Maksim Gorkij. Evgenija Mart. Petrograd. — Magdalena. J. S. Machar. Z dovoljenjem pesnikovim prevel Ant. Dermota. Praga. — Nove knjige. — Beleške.

Brzojavna poročila.

Nadvojvodinja Marija Josipina. VOLOSKA 13. (B) Nadvojvodinja Marija Josipina je danes zjutraj po jednemesečnem bivanju v Voloski se s spremstvom odpotovala preko Reke v Budimpešto. Poslovit sta se došla v »vilo Crakovica« okrajni glavar dr. Manussi in župan dr. Stanger. Nadvojvoda Maksimilijan paje sinoči odpotoval na Dunaj.

Državni zbor.

DUNAJ 13. (B) — Zbornica poslancev. — Začetkom seje se je predsednik spominjal v govoru, katerega so poslanci stoji poslušali, pretresljive katastrofe na otoku Martinique in je izrekel svoje prepričanje, da je v polnem soglasju z vso zbornico, ako da izraza žalosti na tej nesreči ter prosi za dovoljenje, da o tem sočutju zbornice obvesti francosko vlado. Predsednik je obžaloval, da ni mogel že včeraj, radi nesklepčnosti zbornice na zaključku seje, dati izraza tem čutstvom. Zbornica je pritrdila tej izjavi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da

je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih to-

varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago

iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRVA TOVARNA

za čopiče in ščetke

Santo d'Angeli

TRST. - Via S. Antonio - TRST

(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne

trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiš-

čenje parketov, metelj, metlice, ščetek od perja,

palice za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavaikov, parfumov,

listnic, novčark, mošnjčikov itd.

Vse po jako nizkih cenah.

V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva

vseh vrst.

TRST

TOVARNA:

Via Tesa,

vogal

Via Limitana

ZALOGE:

Piazza Rosario št. 2

(solsko poslopje)

in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor: tapetarij, zrcal in slik. Iz-

vršnje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavijo se na par obrod

ali železnico franco.

MATTONI

GISSHÜBLER

naravnost

alkalčna kislina

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Cglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (rettine) "Meteor" in vse druge priprave za plinovo luč "Auer."

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni "Commercio" in "Tedesco" ki sti shajališču Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
karna in sladničarna
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.
— Kožuhar in izdelovalec kap —
Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za ci-
vilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in
skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke
za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

„Andemo de Franz“
krčma
v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-
kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov
naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr.**
Črno istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem
vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

na milijone dam

na milijone dam

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni
„Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Naj-
grši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristo-
kratično finost in obliko z rabi „Feolina“. „Feolin“
je angleško milo sestavljeno iz 42 zlatih in svežih
zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma
odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rude-
čice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za
čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje
iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi.
„Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo
čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje
iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi.
„Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za
za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto
mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako
bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada
1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov
7 K. Poštnina za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st.
Pozetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj,
VII., Mariahilferstrasse 38. I. nadstr.

Varstvena znamka: **SIDRO.**
LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažeče
mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
po 2 K po vseh lekarnah.
Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega
domačega zdravila naj se pazi edino le na
originalne steklenice v zaviti z našo var-
stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
lekarne in le tedaj je gotovo, da se
sprejme originalni izdelek.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
Elizabetine ulice 5.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Velikanstva

XXII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji
sega 17 822 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni
dobitek znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 12. junija 1902. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u. III., Vordere Zollamts-
strasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških
uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopoljujejo poštino prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddel k za državne loterije.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA. Vse zelodue bo-
lezni, težka prehav-
janja pri pomankaju teka,
kolicanju, rezarici in bruhanju, grč,
in prenapeti zelodec, zasliženje, naval krvi
v glavi (kongestije), črvene bolezni, kašelj
in prase bolezni, potem zobne bolečine, gliste, zlatenico
in zlato žilo zdravi.

ANTIRHEUNIN-MAZILO proti trganju in zbadanju v ro-
kah. Cena 1 lončič 1 gld.
50 nvč. 2 lončiča 2 gld.
4 lončiči gld. 3-20
s poštino vred ako
se denar naprej
pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM
„SALVATOR“
On čisti kri, ker je najboljšo domače zdravilo za notranje in znanje bolezni, odstranjuje nečiste
sokle ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse
druge bolezni ki so označene v navodilu pridejanjem vsakemu lončiču.

Prof. Dr. Concilije
INJECTIO „SALVATOR“
v Varaždinu
(Hrvatsko)
FR. RIEDLA
lekarna k „SALVATORJU“
VARAŽDIN (Hrvatsko)

CAPSULE VEGETABLE
za tajne bolezni

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Hôtel Central Gombač

— v Sežani. —

Podpisani dovoljuje si, naznaniti slav. občinstvu, da
je odprl dne 3. maja t. l. novi Hôtel, obstoječi iz 25 čed-
nih sob.

K Hôtelu spadajo kavarna, restavracija in krasen vrt.
Toči se pristni teran iz najboljših kraških kletij, Dre-
herjevo in Pilzensko prve vrste.

Domača kuhinja vedno preskrbljena z gorkimi in
mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Točna in poštena postrežba.

Za obilen obisk se priporoča cenj. občinstvu udani

Anton Gombač,
lastnik.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.
izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega
kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do
najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne
spomenike.

Velika zaloga slanega ali žaganega mramorja
v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor
tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih
cenah.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolice,
stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh
vrst in ščetk, nahajajoč se na
tržaškem trgu ter zamore konku-
rirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali
korenik tudi malih. Angleške ščetke za čistiti
obuvala, neprelomljivi ameriški glavniki,
angleške ščetke za zobovje čistiti, specijalitete
za parfumovanje angleškega in domačega
izdelka vse po jako znižanih cenah.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé c. kr.
častništvo, vladni, mestni in železniški urad-
niki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij
in privatni uradniki, ki so udje kakega pen-
zijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na ne-
premičnine, urednostne listine, renté, vžitke,
zavarovalne police itd.

Obrniti se na **Hinko Giberti**, ul. Canale 7, I

Velikanski izbor pohištva

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev,
tapečarij vseh vrst, ročnih kovčkov in
velikih kovčkov vseh vrst po načrtih
železniž. Naročbe sprejema za kompletne
sobe toli v mestu koli za odpošiljanje
po železnici ali morju.

Izza mnogo let

preskušeno domače zdravilo

Frana wilhelm
lekarnarja

c. in kr. dvornega zalagatelja

Neukirchen, spodnje avstrijsko.

Fran Wilhelmov odvajajoči čaj

Zavitak K 2. — Poštni zavitek 15 zavitev K 24.

Wilhelmov želiščni sok

1 stekl. K 2.50. Poštna pošiljatev 6 stekl. K 10.

C. in kr. priv.

Wilhelмова tekoča maža „Bassorin“

1 skatljica K 2. Poštna pošiljatev 15 kom. K. 24.

Wilhelmov obliž

1 skatljica 80 stot. 1 ducat skatljic K 7. —

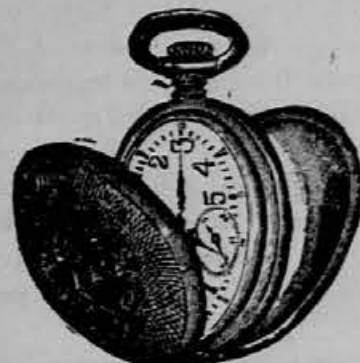
5 ducatov skatljic K 30. —

Poštne pošiljatev franco zaboj v vse avstro-ogerske
postaje.

Vdobja se v mnogih lekarnah v znanih originalnih paketih,
kjer jih pa nimajo se pošiljajo.

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem
veščakom, častnikom
poštini, železniskim
in redarskim urad-
nikom kakor tudi
vsakomur ki rabi
dobro uro, da smo
opreželi edino raz-
prodajo novoiznaj-
dene originalne gen-
ske 14-karatne re-
mont. ure zlatega-
elektro-plaque, „Ge-
stav glashütte“. Te
ure imajo protimag-
netične precizis k

urni stroj so najtačnejše regulirane in preskušene
in dajamo z vsaako uro 3-letno pisмено jamstvo. Okrov
ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je
moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iz-
najdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s
14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu,
in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki
velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi
nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000
dodatnih naročb in okoli 3000 polvalnih pisem. Cena
uri za gospode ali dame le 16 kron poština in col-
nina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam mo-
njček ož usnja. Krasne in moderne verižice od zla-
tega plaque za gospode ali dame (tudi ovrtačice) po
3. — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaša, se sprejme
nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpo-
siljanje po poštne povzetju ali predplačilu.
Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur**
„Chronos Basel (Švica)“. Za pisma v Švico je
staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Pekarna in sladčičarna

Jakov
Jellen
v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat
na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v
pecivo bodisi testo za navaden kruh ali slačice. Za-
oga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Metodijevo

cikorijo.